

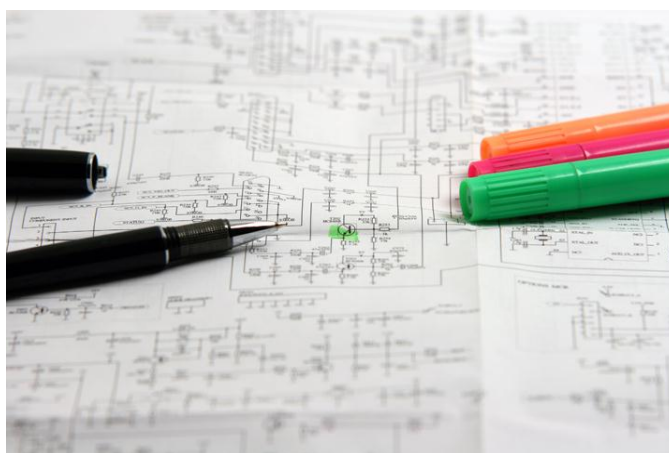

Om IT är svaret – hur lyder då frågan?

Om IT är svaret...

... HUR LYDER DÅ FRÅGAN?

Allt för ofta har nya tekniska verktyg utmålats som lösningen på våra verksamheters problem och utmaningar och "vi på IT-sidan" har inte sällan varit pådrivande i införandet av ny teknik – vilket naturligtvis kan ses ligga i linje med rollen som sådan. Mer sällan har verksamhetens egentliga behov utretts och än mindre uttryckts i ett med IT-sidan tillräckligt gemensamt språk. "Lösningar" i form av egen-utvecklade eller standard-system brukar kunna dokumenteras och uttryckas i olika modeller som ex. UML, Användningsfall etc. Behoven däremot brukar mer sällan beskrivas metodiskt och "döljs" ofta i allt för många sidor text. Det är därför hög tid att erbjuda bättre metoder för att uttrycka och inte minst koppla ihop verksamhetens behov med lösningarnas teknik. **Om IT ska kunna utgöra ett bra svar, måste först frågan kunna formuleras tillräckligt väl!**

AFFÄRSARKITEKTUR

Affärsarkitektur är ett samlingsbegrepp för att utveckla och förvalta affärsmodeller, affärsprocesser och affärskartor. Affärsarkitekten hjälper ledningen att innovera och transformera affärsmodeller, processer och värdenätverk. Idag är det ofta informationsteknik som avgör vilka affärsmodeller som är lönsamma att realisera. Ju mer flexibel tekniken är, desto mer flexibel kan verksamheten vara - vilket naturligtvis förklarar det stora intresset för tjänsteorientering och SOA. Med komponentiserade IT-tjänster går det snabbt att bygga nya IT-stöd.

Men det räcker inte med att tekniken finns. Det krävs också människor med kompetens att förstå både teknikens möjligheter och verksamhetens affärsmodeller.

VERKSAMHETSARKITEKTUR

Vi hjälper våra kunder att i praktiken tillämpa teoretiska modeller kring verksamhetsarkitektur (enterprise architecture) som t.ex. Zachmans ramverk. För att kunna hantera komplexiteten använder vi olika etablerade verktyg, anpassade för ändamålet, som t.ex. ARIS, Qualiware m.fl. Bland viktiga komponenter återfinns bl.a. modellering av processer, begrepp, mål och affärsregler.

Få av oss har väl undgått att uppmärksamma den globalisering som formligen exploderat det senaste decenniet. Med en i princip exponentiell utvecklingstakt blir det allt svårare för oss som enskilda individer att behärska de allt större och mer komplexa systemen - system av både människor och teknik. Vem tror att det från och med nu inte kommer att bli mer komplext än vad det redan är? Hur ska vi tillräckligt snabbt och förutsägbart kunna ändra delar av komplexa strukturer, utan att samtidigt rasera andra?

Målet med en verksamhetsarkitektur är att möjliggöra att ha en verksamhet som är flexibel och som kan svara på snabba förändringsbehov, åstadkomma hög informations-kvalitet samt att säkra upp att verksamheten har de IT-stöd som krävs.

Få skulle väl komma på iden att riva en vägg i sitt hus utan att först ha konstaterat om den är bärande eller inte. Även en välutbildad elektronikingenjör tar sig inte gärna an en komplex apparat utan kopplingsschema. Att behärska förändringar i komplexa system kräver tillgång till praktiskt användbara modeller av verkligheten. Att bygga, eller för den delen underhålla och ändra i, ett hus görs normalt inte utan relevanta ritningar och modeller av huset. Inom IT-branschen är det sedan länge ett vedertaget behov att modellera och dokumentera de IT-system man bygger, för att rimligen kunna underhålla och vidareutveckla dem över tiden. De affärsverksamheter vi idag verkar i är i sig komplexa system av både människor och teknik, och som dessutom interagerar med externa system av ex. kunder och leverantörer.

Behoven av att modellera affärsverksamhet började tas på allvar i och med processmodellerandets genomslag på 90-talet. Men inte förrän nyligen har metodik och verktyg på allvar kunnat påvisa tillräckligt stöd för att hantera helheten av en modern verksamhet – dvs även de delar som inte låter sig fångas i en processkarta. Verktyg i all ära, men utan metod och arkitekturramverk i botten, står de sig slätt. Verktyg är som alltid bara möjliggörare, inte lösning i sig – vi måste fortfarande själva stå för kloka målsättningar och beslut. **Att du, och de flesta andra, hittills klarat verksamhetens bestyr utan någon mer uttalad arkitektur är inte huvudfrågan – den är istället hur du kommer att klara av morgondagen, omgiven av allt fler kunder, partners och konkurrenter som skaffat sig den typen av försprång.** Väl på väg med ditt arkitekturarbete kommer du förmodligen själv att vända på frågan och undra hur du någonsin har klarat dig utan.

APPLIKATIONSARKITEKTUR

Applikationskonsulter, utvecklare, projektledare, managementkonsulter, testare, teamledare ... många är de roller som i första hand förknippas med projekt. De flesta av oss med lite längre erfarenhet av just projekt, inte minst IT-relaterade projekt, är också väl bekanta med projektformens för- och nackdelar. En av nackdelarna är de kortsiktiga incitament som kommer på köpet med projektformen – inte minst då externa resurser bemannar projektet. Att leverera något som kan anses acceptabelt, på utsatt tid och utan att dra över budget är varje projekts starkaste mål och drivkraft. Inte undra på att mer långsiktiga värden och behov får stryka på foten. Handen på hjärtat – hur många har varit med om ett projekt där systemdokumentation prioriterats framför nästa delleverans, eller där kvalitet och livscykelkostnader beaktats före hårdkodning och snabbfixar?

Naturligtvis har projektformen även fördelar och många gånger ett berättigande, men lika nödvändigt är det att hitta en rimlig balans mellan kort och lång sikt. Resultatet av ett projekt ska inte sällan leva flera år framöver, åtminstone brukar kravet på ROI ha drivit fram en sådan plan för att överhuvudtaget motivera projektet. Att då i flera år efter projektet tvingas leva med extra kostnader och risk som aldrig ingått i någon kalkyl, är tyvärr bister erfarenhet för allt för många av oss.

Rollen som motvikt till projektens brukliga kortsiktighet kallas ibland för Applikationsarkitekt. Han eller hon ska försvara en mer långsiktig värdering av nytta, användbarhet, flexibilitet etc. i syfte att undvika obehagliga överraskningar, tekniska såväl som ekonomiska. I utveckling och underhåll av applikationer blir applikationsarkitekten gärna den som står för kontinuitet mellan projekt och inte minst agerar tolk och medlare mellan IT- och Verksamhetsfolk. Det är en lika krävande som nödvändig roll att fylla, där kunskap och erfarenhet av både teknik och affärsverksamhet är ett måste. Att inte ha applikationsarkitekter är för en modern verksamhet med normalt inslag av applikationer, inte att tänka på – **åtminstone om inte tid och pengar finns obegränsat**

MASTERDATA

Masterdata är till sin natur mer långlivad sett till användningen av den – kunduppgifter som ex. namn och adress återanvänds varje gång en faktura skapas, medan fakturan i sig snabbt blir historik. Kunduppgifterna är vidare ofta föremål för uppdatering över tid vid ex. adressändring, medan förra årets faktura normalt inte ändras.

Kvalitet är inte sällan ett svårdefinierat begrepp i sig, hur ska man då definiera datakvalitet? Att bara försöka uppskatta antalet "fel" i datamängden är sällan fruktbart och inte objektivt mätbart. Ett bättre sätt är att försöka fånga kvalitetsaspekten i olika dimensioner; ex. Fullständig, Korrekt format, Konsistent, Korrekt, Dubblett och Integritet.

Genom att för varje utvalt dataobjekt värdera och mäta dessa dimensioner kan ett viktigt kvalitetstal beräknas och följas. Eftersom det i praktiken sällan är ekonomiskt försvarbart med total nolltolerans är det också viktigt att bedöma vad som är acceptabel nivå.

Det råder ingen tvekan om att bristande datakvalitet årligen kostar oss enorma summor. Fel i data som används flera gånger leder naturligtvis till upprepade fel och därigenom större kostnader (alt. större intäktsförluster). Den som med en ansvarsroll i en någorlunda stor organisation av idag, till äventyrs inte har uppmärksammat detta gör nog bäst i att påstå något annat...

Att inte ha adresserat problemområdet ännu är möjligen förlåtligt med hänvisning till andra omåttligt lönsamma prioriteringar, **men skam den som inte ens har en plan för att täppa till de blödande sår som vanligtvis orsakas av felaktig masterdata.**

Som i så mycket annat är det viktigt att säkerställa ansvar även för datakvalitet. Ett uttalat ägandeskap är vanligtvis en förutsättning för att framgångsrikt driva frågan. I ett uppstartsarbete bör de mest kritiska dataobjekten identifieras och värderas/prioriteras.

Mot bakgrund av en tydlig definition av datakvalitet måste sedan mätningar säkerställas för att kunna följa upp utvecklingen. I det löpande arbetet bör kvalitetsnivåerna följas upp och avvikelser analyseras för att möjliggöra avhjälpan och förebyggande underhåll.

Med 10 års erfarenhet av SAP kan vi specifikt stötta våra SAP-kunder inom flera områden. Erfarenheten har byggts upp ur olika rollperspektiv och under olika faser – från projektledning och arkitektansvar till design, konfiguration och utveckling, under blueprint, implementation, utrullning och förvaltning.

AFFÄRSARKITEKTUR

VERKSAMHETSARKITEKTUR

APPLIKATIONSARKITEKTUR

MASTERDATA

SAP

Att framgångsrikt lyckas förena teori med praktik är inte alltid lika lätt. Ofta får projekt i praktiken slagsida åt ena eller andra hållet, då antingen teoretiskt bokstavstroga blundar för de praktiska omständigheter som på olika sätt påverkar vår vardag, eller då kortsiktiga praktiker inte hinner tänka efter före, om det de gör är hållbart och lönsamt även efter projektet.

Pravea Consulting AB är ett litet privat konsultbolag som primärt fokuserar på hur en praktisk arkitektur kan överbrygga gapet mellan verksamhet och IT. Vi har ett starkt nätverk och väljer aktivt att se andra aktörer på marknaden som potentiella samarbetspartners.

Pravea's konsulter har lång erfarenhet, gedigen akademisk utbildning och kontinuerlig vidareutbildning i bagaget. Vi har bl.a. certifieringar som Affärsarkitekt, Zachman Enterprise Architect, Applikationskonsult SAP med olika inriktningar. I vår övriga bakgrund ryms roller i både små och stora organisationer, såväl privat som offentlig sektor samt inte minst en värdefull kombination av ekonomi, teknik och ledarskap. Utöver rena kunduppdrag arbetar vi även aktivt i flera nätverk och håller gästföreläsningar hos bl.a. Lunds Universitet.

Det finns inget så praktiskt som en användbar teori

Pravea
consulting

Pravea Consulting AB

Enskiftesgatan 13C

234 38 LOMMA

tfn 040 – 617 10 10

info@pravea.se